

יתאושש שוב השוק לפרות לגידול ולחליבה הרי ייאלצו גם בוקרי כפרייחוקאל להועיד חלק מהער גלות למרבק, לפטמן ולהוציאן לשוק הבשר בגיל של 8—10 חדשים, כי יש להניח שבגיל זה בשרן לא יהיה שמן במיוחד, והמחיר שיושג עבורן ייר תיר גם ריווח נאות לפטמים.

חבל שבדו"ח לא הובאו פרטים על האספקה שהוגשה לעדר. לדו"ח כזה יש גם תפקיד של הדרכה ומסופקני אם ניתן ללמוד הרבה על מימ שק הענף וריווחיותו אם מובאות רק הידיעות על תנובות, מבלי לציין את היקף האספקה ומ היתה לגבי המושב בכללותו ולגבי משקים טי פוסיים, תוך הבלטת טיפוסים קיצוניים (מיני מום ומאקסימום) וכן הממוצע. אמנם מובאת בדו"ח תכנית המספוא המשקי לקראת השנה הבאה, אבל אין לדעת באיזו מידה היא תוגשם. דרך אגב ארשה לעצמי להעיר שמתכנני תכנית אספקה זו צימצמו יתר על המידה את חלקו של המספוא הגס בתפריט המזון השנתי, ומתקבל הרושם שסומכים יותר מדי על המזון המרוכז. בלוח הגראפי של תכניות ההזנה מוקצבת השחת לחודשי החורף בעיקר; האין לחשוש לפחיתת השומן בחודשי הקיץ מחמת חסר שחת ומוג האיר החם גם יחד? ואולי יש מקום לשיפור הרכב התפריט מבחינה זו כשלרשות בוקרי כפרייחוקאל עוד עומדים שטחי פלחה בבעל?

י. עצמון

ליות. הישג זה של בוקרי כפרייחוקאל מלמדנו שאף בתנאי מושב, כשהעדר מוחזק ב-55 משקים אינדיבידואליים, וכששיעורי הפחת בו עומדים על רמה נורמאלית (25%), ניתן לקיים רמת תנובה נאה למדי. מהדו"ח אנו למדים שהחתירה לביעור הנמושות שבעדר הפרות היתה עקבית ומתמדת ובודאי חל גם שיפור בתנאי האחזקה במשקים מסויימים; כתוצאה מכך התבלטה בשר לוש השנים האחרונות התקדמות ניכרת בהגדלת אחוז הפרות בעלות כושר הייצור הגבוה, מ-5000 ולמעלה מזה; בתש"ך היה חלקן של אלו בעדר 73%, בתשכ"א — 75% ובתשכ"ב — 82%. מסתבר איפוא שגם התנובה הממוצעת לפרה בכל משק עלתה ומספר המשקים בעלי תנובות נמרכות ממוצעות לכל פרה הולך ופוחת בשיעורים ניכרים; בה בשעה שבתש"ך עמד אחוז המשקים בעלי תנובות ממוצעות שעד 5000 על 32 הרי בתשכ"ב פחת מספרם של אלה עד ל-14%.

אין לנבא מראש מה תהיה התפתחות הענף לעתיד לבוא; יתכן שיחידת הפרות לכל משק עוד תלך ותגדל בהתחשב עם ההתקדמות במיכון החליבה גם במושבים, אולם במקרה זה תצוץ בעיית עודפי העגלות שכבר עכשיו אינה קלה לפתרון שיניח את הדעת. בתחילת שנת תשכ"ג נמצאו בעדר המושב 322 עגלות מכל הגילים ועוד 89 מבכירות. אפילו תחריף הסלקציה והפסילה בעדר הפרות הרי די יהיה ב-100—120 מבכירות שתחלפנה את הפרות היוצאות, ואם לא

כיצד פותרים הנורבגים את בעיית עודפי החמאה?

בהודמנויות שונות הצענו להחזיר לייצרנים כמויות חמאה במחיר מוזל, לשם הסרת לחץ העודפים על השוק ולשם חיסכון בהוצאות האיחסון והפחת שמגיע לעיתים לכדי 25% מערך החמאה. הצענו שחמאה זו תימכר למשק במחיר ממוצע שבין מחירי חמאה ומרגרינה. הצעתנו זו נדחתה מדי פעם בהנמקות שונות. כגון: חמאה זו עשויה לחזור לשוק, החקלאים אינם יכולים לשאת אף במחיר הממוצע שהוא גבוה יחסית לעומת מחיר המרגרינה, ועוד.

מסתבר שהנורבגים גורסים אחרת: „אם אין אני לי מי לי!“ למרות הצריכה הנכונה מאוד באופן יחסי של חלב ומוצרי חלב באופן כללי, העמיסו הייצרנים הנורבגיים על עצמם צריכת 4 מיליון ק"ג חמאה. שהם 20% מכל ייצור החמאה בנורבגיה בשנת 1962. כן הוחזרו לחקלאי נורבגיה 4.7 מיליון ק"ג גבינה שהם 11% מכלל הייצור. כמויות אלו הוחזרו למשקים באופן יחסי לייצור שלהם ובמחירים מוזלים. משק הבקר והחלב הוא אחד הענפים החשובים ביותר בחקלאות הנורבגית. עדר הבקר מונה 1.1 מיליון ראשים ובכלל זה כ-600 אלף פרות חולבות. התנובה הממוצעת לפרה היא סביב 2500 ליטר לפרה. לביקורת התנובה נתונות כ-200 אלף פרות ותנובתן הממוצעת היא בגבולות 3500 ליטר. בס"ה קיבלו המחלבות הנורבגיות 1.33 מיליארד ליטר חלב בשנת 1962, לעומת 1.28 מיליארד ליטר בשנת 1961, היינו עליה ב-4%. א. שמאראנד